

Kultur och bildning
Jeanette Wetterström
Tfn 018-6116267
E-post jeanette.wetterstrom@region uppsala.se

Kulturdepartementet Adress
Postnr postort

Svar på remiss om Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun

Region Uppsala har erbjudits att lämna remissvar på ovanstående betänkande och lämnar härmed synpunkter.

Sammanfattning

Region Uppsala instämmer i ambitionen om att nå en mer flexibel kultursamverkansmodell, som förmår möta förändringar i omvärlden men samtidigt lämnar utrymme för stabilitet för institutionerna.

Region Uppsala finner att det är svårt att ur betänkandet utläsa och förutse de praktiska och administrativa effekterna på regional nivå som en så pass stor reform av kultursamverkansmodellen skulle medföra. En redan komplex samverkansmodell riskerar att få en än högre komplexitet. Att hålla samman ännu fler aktörer på olika samhällsnivåer medför inte självklart att administrationen skulle minska i praktiken.

Region Uppsala noterar vidare att betänkandets huvudsakliga förslag i mångt och mycket bygger på att resurser skulle krävas att tillföras kontinuerligt till modellen om nya verksamheter ska tillkomma (s.224). Region Uppsala menar att kultursamverkansmodellen redan idag är underfinansierad vad gäller förmågan att möta de behov och grunduppdrag som flera verksamheter inom modellen har att hantera. Inte minst har sårbarheten inom de regionala kulturinstitutionerna ökat de senaste åren på grund av de kostnadsökningar som uppstår till följd av en svikande konjunktur och inflationstakt, där varken region eller stat har förmått svara upp mot det utmanande ekonomiska läget.

Regionkontoret

751 85 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024 | www.region uppsala.se

Synpunkter på helheten

Region Uppsala har goda erfarenheter av hur kultursamverkansmodellen fungerat hittills. Sedan införandet av modellen har den kulturpolitiska diskussionen förstärkts och många parter är involverade i samverkan, som metodiskt byggts upp under flera års tid. Det är väsentligt att en reform av modellen inte äventyrar och destabiliserar samverkansmöjligheter, finansierade institutioner och verksamhetsområden som redan ingår i modellen och idag är välfungerande. Det är ett relativt skört men välfungerande system av många noder och organisatoriska kommunikationsvägar som vid en reform av modellen i viss mån behöver byggas om och konstrueras på nya sätt. Detta ställer höga krav på alla inblandade parter innan nya arbetssätt kan etableras. Effekter och konsekvenser är mycket svårbedömda mot bakgrund av betänkandet och detta lämnar stort utrymme för många tolkningsmöjligheter.

Region Uppsala ser emellertid positivt på att målet med kultur för barn och unga kan gynnas av att kommunerna får en tydligare roll i kultursamverkansmodellen.

Synpunkter på förslagen

9.1 Ett vidgat system för kultursamverkan

Region Uppsala instämmer i förslaget. Det är bra att samverkan stärks mellan de olika samhällsnivåerna.

Även kommuner bör kunna omfattas

Det är rimligt att den kommun som är huvudman för en större institution inom samverkansmodellen blir mottagare av det statsbidrag som riktas dit. Region Uppsala ser dock att statsbidrag till institutioner för vilka Region Uppsala är huvudman även fortsättningsvis tilldelas Region Uppsala för fördelning.

Region Uppsala finner att det saknas incitament i förslaget för att en enskild större kommun självklart skulle anta ett regionalt ansvar för tillgängligheten till kultur i området utanför den enskilda kommunens gränser. Förslaget riskerar att försvaga de mindre kommunernas ställning och medbestämmande inom en region.

Ersätt kulturplanerna med levande samverkansbeskrivningar

Region Uppsala vill slå vakt om kulturplanens bevarande. Region Uppsala ser att kultursamverkansplaner kommer att kräva en omfattande administrativ hantering på regional nivå, varför det är tveksamt om administrationen skulle minska med just detta delförslag.

9.2 Villkor för fördelning av statsbidrag

Det är av vikt att konstnärlig frihet respekteras i beslutsfattandet, men lagens efterlevnad tycks svårbedömd samt utläsandet av hur dokumentation samt beslutsfattande ska fungera i praktiken på en regional och kommunal nivå.

Regionernas och kommunernas roller

Region Uppsala finner att det saknas incitament för att en enskild större kommun skulle ta sig an ett regionalt ansvar för tillgängligheten till kultur utanför det egna förvaltningsområdet.

9.3 En breddad modell med en ny anslagsstruktur

Decentralisera det löpande verksamhetsstödet

Region Uppsala anser att det vore förenklande om en hantering med indexerade bidrag införs. Det har sedan samverkansmodellen infördes varit svårt att utläsa och få förståelse för vilka bedömningar som faktiskt legat bakom statens fördelningar av statsbidragen mellan regionerna alltmedan nivåerna varit förutsägbara för befintliga verksamheter.

Utgå från befintliga konst- och kulturområden

Region Uppsala har svårigheter att bedöma effekterna av utvidgade verksamhetsområden i förordningen mot bakgrund av att fördelningarna av statsbidragen föreslås utifrån historiska nyckeltal. En förutsättning är att medel tillförs hela modellen. Det är bra att statsbidrag fortsatt ska riktas till verksamhet på professionell grund. Vi noterar att museerna och museernas kulturmiljöarbete exempelvis utgår från modellen, liksom att många verksamhetsområden vidgas. Vi finner det olyckligt att verksamhetsområdena blir mer otydliga, vilket riskerar att befintliga verksamheter i dagens modell får en svårighet att säkra sin långsiktiga finansiering. Dagens verksamhetsområden bedöms som väl fungerande mot bakgrund av vilken typ av regionala kulturverksamheter som samfinansieras av stat, regioner och kommuner.

9.4 Statens arbetsformer

Region Uppsala menar att det är önskvärt att nå en förtydligad flernivåsamverkan framför detaljstyrning och hierarkisk flernivåstyrning.

En samlad uppföljning

Region Uppsala instämmer delvis i förslaget. Administrationen bedöms idag inte vara så betungande på regional nivå.

9.5 Utvecklade dialogformer

Region Uppsala instämmer i förslaget.

Samlat sektorsbidrag till kommuner och nytt samverkansstöd

Region Uppsala påpekar att det är av vikt att mindre kommuner inte förbigås i en administrativ förändring av bidragen inom kultursamverkansmodellen. Det är olyckligt att göra kategoriseringar utifrån kommuners storlek där var och ens utmaningar är olika.

9.6 Kommuner med statsbidrag till institutioner

Region Uppsala betonar att det är av vikt att Region Uppsala fortsättningsvis erhåller det statsbidrag som utgår till regionala verksamheter för vilka Region Uppsala är huvudman.

För Region Uppsala

Helene Zeland Bodin (C)
Ordföranden kulturnämnden

Annika Eklund
Kulturdirektör